09/04/2020

«Η πίστις ημών η νικήσασα τον κόσμον»

/ Ιερές Μονές

Του Αρχιμ. Μάξιμου, Καθηγούμενου Ι. Μονής Αγίου Διονυσίου Ολύμπου

Η τεχνολογική εξέλιξη της ανθρωπότητος είναι το αποτέλεσμα της σοφίας του κόσμου. Δημιουργήθηκε για να «σώση» τον άνθρωπο. Οι περισσότεροι σήμερα άνθρωποι ζουν σύμφωνα με τις ιδέες του κόσμου. Η πραγματικότητα, όμως, είναι ότι η σοφία αυτή δεν έσωσε τον κόσμο. Γιατί δεν μπορεί να βρει κανείς άνθρωπος επάνω στη γή κάτι πού να έχει αιώνια αξία και να ικανοποιεί τις εσωτερικές αναζητήσεις του ανθρώπου. Οι ανακαλύψεις όλο και περισφίγγουν τη ζωή του και του ενθυμίζουν και ενσπείρουν μέσα του καθημερινά τον θάνατο. Του στερούν την ελευθερία του. Του συσσωρεύουν στο βάθος του αγωνία και ανασφάλεια και του κλονίζουν την εμπιστοσύνη του σε όλα.

Η τελευταία δοκιμασία της πανδημίας του ιού γενίκευσε την ατομική φοβία του θανάτου σε παγκόσμια συλλογική αναταραχή. Ο σύγχρονος άνθρωπος πού ζεί τα «ὀψώνια» του ευρωπαϊκού ουμανισμού, ο οποίος σαν μοναδική αξία στον κόσμο έχει την αποθέωση του ανθρώπου, όλο και απομακρύνεται από τον Θεό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση της αξίας του και την απομείωση της μελλοντικής του προοπτικής. Αυτή η προοπτική που ο Δημιουργός έβαλε στον άνθρωπο για να

ζή αιώνια στα πλαίσια του αιωνίου Θεού, ο οποίος διά του σαρκωθέντος Χριστού φανερώθηκε ως τέλειο και λυτρωτικό μυστήριο, ανατρέπεται από τούς σοφούς του κόσμου τούτου. Η λογική και τακτική της σύγχρονης επιστήμης είναι να θεμελιώνη επιστημονικοφανώς και να προσπαθεί να πείθει τούς πολλούς την ιδέα ότι Θεός δεν υπάρχει και ο άνθρωπος πρέπει να φροντίση τα του οίκου του μόνος.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια οι σχέσεις πλέον ανθρώπου και Θεού γίνονται συγκρουσιακές.

Πριν δύο χιλιάδες χρόνια Τον εφόνευσαν ως προς τη σάρκα πού προσέλαβε από εμάς, την οποία ανέστησε για μας για να μας δείξει ότι «θάνατον ὁ Θεός οὐκ ἐποίησεν», αλλά και αυτόν πού δημιούργησε ο άνθρωπος, Εκείνος τον κατήργησε. Τώρα, με τη λατρεία πού δημιούργησαν οι ανθρωπιστές για τον άνθρωπο ως μόνη αξία, εθανάτωσαν την υπόσταση του Θεανθρώπου περιφρονώντας Τον και ταυτοχρόνως εξοντώνουν και αυτούς που πιστεύουν διαφορετικά.

Ο Άγιος Σωφρόνιος λέει «ὅτι ὁ καπιταλισμός κτίζει τά παλάτια του ἐπάνω σέ θάλασσες αἱμάτων καί σέ βουνά πτωμάτων παραχωρώντας κάποιες ελευθερίες σε γνωστά στρώματα της κοινωνίας. Ο δέ κομμουνισμός καταπιέζει κάθε ελευθερία: συνειδήσεως, σκέψεως, επιλογής, χώρου διαβιώσεως, συμμετοχής στην παγκόσμια κουλτούρα και άλλα». Έτσι όπως δημιουργήθηκαν τα κράτη σήμερα με αυτές τις πολιτικές, συνήθως οι ηγέτες τους και αυτοί που επικρατούν παντού στην οικουμένη αποτελούν τα κατώτερα πνευματικά στοιχεία φορέων εξουσίας. Παρουσιάζουν ως φυσικά δικαιώματα του ανθρώπου την ατομοκρατία, δηλαδή την ατομική φίλαυτη ικανοποίηση του σώματος, που ουσιαστικά δεν αποτελούν φυσικά δικαιώματα, αλλά παθολογικές ασθένειες. Ηγούνται ως ασθενείς πάνω σε ασθενείς ανθρώπους και αντί να μεταδώσουν ίαση και ελπίδα, μεταδίδουν δουλικότητα και εξάρτηση στις μηχανές τις οποίες ο ίδιος ο άνθρωπος δημιούργησε.

Η εγκατάλειψη του Θεού δημιουργεί εχθρότητα και ο πρώτος εχθρός του ανθρώπου είναι το τυραννικό κράτος· και όσο περισσότερο οργανώνεται με αυτές τις προϋποθέσεις το κράτος, τόσο περισσότερο καταργείται η ελευθερία του ανθρώπου πού δόθηκε σε αυτόν ως προνόμιο από τον ίδιο τον Θεό. Κατά συνέπεια, ο

Χριστιανισμός πού μόνο σέβεται την ελευθερία του ανθρώπου και καλλιεργεί την προσωπικότητά του, καθίσταται για το κράτος άβολος και αχρείαστος. Απλώς, κάποιοι τον ανέχονται ακόμη ως παραδοσιακό γεγονός και όχι ως μήνυμα σωτηρίας.

Ο Χριστός δεν προσφέρει απλώς μια ηθική διδασκαλία του «καλῶς φέρεσθαι»,

αλλά μια ζωή του «καλῶς ζεῖν». Για τον Θεό ο άνθρωπος έχει όνομα, δεν είναι μάζα. Ο κόσμος αυτόν τον άνθρωπο δεν τον γνωρίζει, διότι δεν μεταμορφώνεται στα στοιχεία του κόσμου για να γίνη γνωστός του. Για τον Θεό, όμως, είναι γνωστός διότι «τόν θεωρεῖ». «Ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτε με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε». Η βασική στολή του θείου ανθρώπου είναι το γεγονός ότι μετά τον Θεό αγαπά τον πλησίον και δεν τον εκμεταλλεύεται. Ο δε πλησίον είναι «ἅπαν τὸ κατὰ φύσιν συγγενές».

Αυτός ο προσανατολισμός του Χριστιανισμού είναι στην αντίπερα όχθη του κοσμικού βίου. Ο ένας τη βασιλεία του την ετοιμάζει στη γη, ο άλλος στον ουρανό. Ο ένας στην αιώνια μακαριότητα, ο άλλος στην επίγεια θνητότητα. Ο ένας υποβίβασε την αξία του ανθρώπου τόσο «ποὺ ἡ ἀνθρωπολογία του πλησιάζει τὴν ζωολογία» και ο έτερος τον ανέβασε στον ανώτατο βαθμό της γνώσεως του αιωνίου Θεού. Ο μεν μέλλει να καταστρέψει το λαμπρότατο δημιούργημα του Θεού, και ο δε «ἀλλάζει τήν ἀξία ὅλης τῆς γῆς» μέσω του αναστημένου Θεανθρώπου. Ο ένας με τον Θεό αξιολογεί σωστά την επίγεια ζωή και αναπτύσσει το είναι του στην αιωνιότητα. Ο άλλος φοβούμενος μην χάσει την επίγεια ζωή χάνει και αυτήν και την άλλη. Δεν υπάρχει άλλη ελπίδα σωτηρίας του σύγχρονου ανθρώπου – πού ναυάγησε στα κύματα της δικής του δημιουργίας – από την πίστη στον Πατέρα και Δημιουργό Θεό.

Το θλιβερό είναι ότι και πολλοί σύγχρονοι χριστιανοί στην πράξη, πολλές φορές, γίνονται οικιστές της ουμανιστικής κουλτούρας. Στερούμενοι την «ἀκόρεστη» αγάπη του Χριστού δεν μπορούν για αυτήν την αγάπη να πάθουν, να πονέσουν και τελικά να πεθάνουν από άσβεστη φλόγα ευγνωμοσύνης προς τον Σωτήρα, που με τα δικά Του παθήματα μας έσωσε. Δεν θέλουν Χριστιανισμό του Ευαγγελίου, των μαρτύρων και των αγωνιστών πατέρων, αλλά έναν ανθρωπισμό με χριστιανικό επικάλυμμα.

Εμείς οι χριστιανοί ας μην ξεχνούμε ότι ο κόσμος έχασε το Άγιο Πνεύμα, εξαιτίας του Διαφωτισμού και του Εμπειρισμού της επιστήμης, έχασε τη Χάρη Του πού ενεργεί στα ενδοκάρδια δώματα του εσωτερικού ανθρώπου. Όποιον Χριστιανισμό και αν δημιουργήσουμε χωρίς Αυτό (το Άγιο Πνεύμα), δε θα γνωρίσουμε ούτε τον Αληθινό Θεό, ούτε τον αληθινό άνθρωπο και η αίσθηση του θανάτου θα μας κυριεύει.

«Μὴν πεποίθατε ἐπ’ ἄρχοντας καὶ ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία». Για τους χριστιανούς ο νόμος τού Θεού προέχει των ανθρωπίνων νόμων. Η υπακοή μας στους νόμους του Καίσαρος ή στούς ακολουθοῦντας αυτόν θα γίνεται μόνο όταν η εντολή του Θεού δεν εμποδίζεται. «Ὅτι δεῖ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτάσσεσθαι ἐν αἷς ἂν ἐντολὴ Θεοῦ μὴ ἐμποδίζεται» (Μέγας Βασίλειος).

«Ὑπάρχει ἀναρχία ἐγκληματική, ὑπάρχει καί ἄλλη πού βρίσκεται πάνω ἀπό τόν ἐξωτερικό ἀνθρώπινο νόμο». Οι φραγμοί στην εγκληματικότητα χρειάζονται μόνον όταν εκπέση κανείς από την αγάπη και τη δικαιοσύνη του Θεού. «Δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται». Η «ἀναρχικότητα» του δικαίου είναι αυτή που ξεπερνά κάθε αν θρώπινο νόμο καί ζη με την ελευθερία των τέκνων του Θεού.

Για να γίνει κανείς ένας τέτοιος χριστιανός χρειάζεται τολμηρή ανδρεία. Όταν αυτή συνδυάζεται με την βαθειά ταπείνωση, ώστε να μη θεωρηθεί υπερηφάνεια στα μάτια των αδαών η ανδρεία, τότε ὁ Θεός τον στολίζει με αποκαλυπτικά χαρίσματα, τον κάνει ομολογητή και αν επιτρέψει Εκείνος, θα πάρη και το χάρισμα του μαρτυρίου. Τέτοιους χριστιανούς χρειαζόμαστε σήμερα στην παρούσα κρίσιμη συγκυρία πού ζούμε, ώστε διά της υπερβάσεως του θανάτου και της σφραγίδος των παθημάτων του Χριστού «ἐν ἑαυτοῖς», να μας χαρίση ο Θεός την αίσθηση της όντως ζωής.

Μακάρι αυτό το μεγαλείο να αρχίση από τούς πνευματικούς ηγέτες μας πού αποτελούν τους μπροστάρηδες του ποιμνίου και πού επ’ ουδενί λόγω δεν πρέπει να ακολουθούν τα προστάγματα των κοσμικών αρχόντων όταν «ἡ πίστις τό κινδυνευόμενον». Το κέντρο της πίστεώς μας είναι η θεία λατρεία και το κέντρο της θείας λατρείας, η Θεία Λειτουργία. Από εκεί εκπηγάζουν όλες οι δραστηριότητες της ορθόδοξης εκκλησίας μας. Στη συγκεκριμένη συγκυρία για εμάς αυτό είναι το κινδυνευόμενο.

Οι καλοί ποιμένες μας θα πρέπει να πορεύονται έμπροσθεν των προβάτων και όχι «ὡς μισθωτοί» πού θα βλέπουν «τόν λύκον ἐρχόμενον, θὰ ἀφίησι τὰ πρόβατα καὶ θὰ φεύγουν» (Ἰωάν. ι΄12).

Όταν αυτοί «ἀνταναπληροῦν τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκὶ αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅ ἐστίν ἡ ἐκκλησία» (Κολασ. α’,24), τότε θα ακολουθήσουν ευκολώτερα όσοι μπορούν το παράδειγμά τους, για να διατηρείται το μαρτυρικό και ομολογιακό φρόνημα της Εκκλησίας εν παντί καιρῷ καί τόπῳ.

Φωτογραφίες της Ιεράς Μονής Αγ. Διονυσίου Ολύμπου:

© N. Nέζης